

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ג תמוז תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:29 חיפה: 7:22 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת חוקת

ניהום ועידוד לרעהו

"אורח חדש החל להגיע..."

כשראה הגאון רבי ביינוש פינקל זצ"ל (ראש ישיבת מיר) מישהו עם סימני דכאון ויאוש, היה מנסה להקל מעליו סבלו ולהפית בו רוח חיים.

סיפר יהודי: "אבי ז"ל היה עסקן עשיר ונדבן וביתנו היה מרכז פעילות. יום אחד התהפך הגלגל. תסבוכת משפטית וחקירות משטרה היו מנת חלקו. בין רגע הפך אבי מאדם נכבד לאדם מנודה. ידידים שהיו רגילים להכנס לביתנו, נעלמו..."

"רק אורח אחד חדש החל להגיע, היה זה רבי ביינוש פינקל. הוא הגיע מידי יום ביומו לשהות עם אבינו. ולא רק זה. הוא גם עזר לו להחליץ מהתסבוכת המשפטית וסייע להעמידו שוב על רגליו. באותה תקופה חשוכה, הוא היה המקור היחיד של אור וחום בתוך משפחתנו..."

בכל נפשך

דברי חיזוק ועידוד...

מעשה בבעל צדקה גדול שירד מנכסיו והיה מדוכא. הוא נכנס פעמים מספר לביתו של **הגר"י קניבסקי-הסטייפלער** זצ"ל לתנות צרותיו. בכל פעם שנכנס, היה הסטייפלער מעודדו ומחזק רוחו כשהוא מזכיר את עברו המפואר באומר:

"זוכר אתה את החסד שעשית עם פלוני ואת מה שתרמת לפלוני. את הדברים הטובים האלו שעשית, אף אחד לא יוכל לקחת ממך, וזהו העושר האמיתי..." הלה יצא מביתו בתחושה של עשיר גדול הבטוח בעושרו..."

תולדות יעקב

לבכות ולרקוד...

חתן שעמד כשבוע לפני יום נישואיו, נכנס לביתו של **רבינו הגרא"מ שך** זצ"ל והחל לבכות כי מרגיש שאינו מוכן מספיק להכנס תחת החופה ולבוא בברית הנישואין.

הרב שך היה אז בערוב ימיו לעת זקנותו המופלגת והיה שרוי בחולשה נוראה. כאשר שמע את דברי החתן אמר לו הרב שך: "בצורה כזו אכן אי אפשר להכנס לחופה. תאמין לי שאין לי כח לזוז ממקומי, אבל אם אתה ממשיך לבכות כך, לא תהיה ברירה ואהיה מוכרח לקום ולהביא 'לחיים' ולרקוד איתך כאן..."

הלמות עמלים - ח"ב

לנחם ולעודד הזולת השרוי בצער ובדאגה ולחזק את רוחו!

נלמד מהפסוק: "קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (פרק כ-כה) וכתב רש"י: "קח את אהרן - בדברי ניחומים. אמור לו אשריך שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך. עכ"ל. למדנו הנהגת מדותיו של הקב"ה עם אהרן לנחמו בשעתו הקשה. הנהגה זו מחייבת אותנו, מתוך חובת ההתנדבות במדותיו וההליכה בדרכיו של הקב"ה לעודד לחזק ולנחם את חברנו בשעה שדואג ומצטער. ואף זה נכלל במצוות הצדקה והחסד כמו שכתב החינוך (במצווה תעט).

וכך כתב החינוך: כלל במצות צדקה וחסד, כל המהנה את חברו בין בממון בין במאכל, בין בשאר צרכיו, או אפילו בדברים טובים דברי ניחומים, בכלל מצות הצדקה הוא ושכרו הרבה מאוד; ויכנסו דברי באזניך כי טובים המה.

ובאמת דברים אלו כבר לימדונו חז"ל עד כמה גדולה מעלת המנחם והמעודד את זולתו המודאג והמדוכא, בדברים. כמו שאמרו: הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות ואילו המפייסו בדברים מתברך בי"א ברכות. הרי שמעלת המפייס בדברים אף גדולה היא מהנתניה עצמה.

נוכל ללמוד זאת, בדרך רמז, מהפסוק בפרשת ויחי (פרק נ-כא) בו אמר יוסף לאחיו: "אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם". ולכאורה: מה פשר הוספת הפסוק שניחם אותם ודיבר על לבם, מה זו תוספת מעלה על מה שאמר "אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם" שלכאורה אין טוב מזה ובכלל מאתים מנה?!

אלא בא ללמדנו, שבאמת ישנה מדריגה גבוהה יותר מן "אכלכל אתכם ואת טפכם" וזוהי המדריגה של דברי פיוס וניחומים. של "וינחם אותם וידבר על לבם" - בדברים המתקבלים על הלב. וזה שאמרו חז"ל ש"המפייס" את העני מעולה הוא מן "הנותן" לעני.

בהקשר לכך נציין את תשובתו של **כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל** לשאלתו של הגאון **רבי יחזקאל אברמסקי** זצ"ל ששאלו על לשון הפסוק (דברים טו-א) "כי לא יחדל אביון... על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ירך..." ושאל הרב אברמסקי שלכאורה מלת "לאמר" מיותרת ואפשר בלעדיה?

והשיב לו הבית ישראל שניתן לבאר את הפסוק כך: כאשר הנך פותח את ירך לתת צדקה לאביון, אני מצווך "לאמר" - שתאמר לאביון דברי פיוס ועידוד שלא ידאג ממצבו הנוכחי, כי גלגל חוזר הוא בעולם, ועוד יגיע היום שהוא, האביון, יוכל לפתוח ידו לאחיו העני.

עלון השבוע פרשת חוקת הוקדש לעילוי נשמת
ר' אהרן יעקב בן ר' אליעזר קורנוזר ז"ל

נלב"ע ז' תמוז תשס"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

להשכין אחוה ושלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו!

נלמד מהפסוק "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (פרק כ-כט)

ואילו במיתת משה רבינו נאמר: "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד-ח). מדוע לא נאמר "כל בית ישראל" כשם שנאמר אצל אהרן: אלא, מפרש רש"י הטעם, משום שעל משה בכו בני ישראל - רק הזכרים, ואילו על אהרן, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, בכו "כל בית ישראל". זכרים ונקבות.

שנינו במסכת אבות (פ"א משנה יב) "הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום". מדוע התחיל התנא ב"אוהב שלום" ורק אח"כ "רודף שלום"? אלא ללמדנו שלפני שאתה רודף שלום אצל אחרים, עליך לדאוג שיהיה שלום בנפשך שכוחות הרע והטוב ידורו בשלום ולא יגברו כוחות הרע על הטוב, רק אז תוכל להשכין שלום גם אצל אחרים.

ואמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין ו:): אהרן אוהב שלום ורודף שלום ומשים שלום בין אדם לחברו ובמסכת כלה אמרו: רודף שלום היכי דמי? כדתניא בקש שלום ורדפהו... בכל מקום בקש שלום ורדפהו. ובירושלמי (פאה א-א) מובא: "בקש שלום ורדפהו" - בקשהו במקומך ורדפהו במקום אחר.

על עצם הלשון "רודף שלום" הקשה רבינו יוסף חיים מבגדד ז"ל (בספרו בן יהודע-סנהדרין י:): הרי יש כאן ב' מובנים שסותרים זה את זה. כי "רודף שלום" מובנו להלחם נגד השלום ולסלקו? ותירץ, שפעמים כדי לעשות שלום בין ראובן ושמעון יש להלחם ולסלק את אותו אדם שמחרחח את הריב בין ראובן ושמעון. ובזה שנרחיקו נעשה שלום ביניהם.

החתם סופר ביאר את לשון המשנה באופן הבא: פעמים כאשר יש חילול ה' צריך לרדוף את השלום. וכמו שעשה פנחס בקנאו את קנאת ה' שהיה זה מעשה שלכאורה סותר את השלום ומסלק אותו, ודוקא מכך נוצר השלום האמיתי בין ישראל להקב"ה.

והגאון רבי ראובן כץ זצ"ל ביאר (בספרו דודאי ראובן) שפעמים צריך לדרוף את השלום במקום אחד בעולם כדי שיהיה שלום במקום אחר. וכגון מה שאמרו חז"ל (סנהדרין ע"א). "כינסו לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם כינסו לרשעים רע להם ורע לעולם". וממילא, אם רוצים להטיב עם העולם יש להרחיק את השלום ולסלקו מבין הרשעים, ולפלג ביניהם. כי כל פיזור ופילוג בין הרשעים הוא ברכה לעולם. ובה בעת יש לאהוב את השלום בין הצדיקים. ולעשות הכל כדי שהשלום ישכון בתוכם, ובזאת תהיה ההנאה לעולם.

ואולם יש להבין מה הם פשר ג' לשונות השלום שאמרו על אהרן [אוהב שלום, רודף שלום, משים שלום]: וביאר המהרש"א שג' הלשונות האלו הם כנגד ג' מיני השלום שעושה הפרשה:

(א) לשון "אוהב שלום" נאמר כנגד השלום שבין הדיין לאביו שבשמים, שכן אם הדיין נוטל מבעל הדין ממון שלא כדין, גורם בכך למריבה בינו לבין הקב"ה (וכמבואר בגמרא ז:). נמצא שע"י הפרשה שעשה אהרן מנע ריב זה.

(ב) לשון "רודף שלום" נאמר כנגד השלום שבין הדיין לבעלי הדין, שהרי בדרך כלל המתחייב בדין שונא את הדיין ומתרחק ממנו וע"י הפרשה שעשה אהרן נמצא שרדף אחרי בעל הדין וקירבו אליו.

(ג) לשון "משים שלום" נאמר כנגד הבעלי הדין עצמם שמשים שלום ביניהם ע"י הפרשה ומשדל אותם להתרצות זה לזה בפרשה וממילא נעשה שלום ביניהם.

פעם נודע למשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל על אחד התלמידים, בן עליה, שהרגיש פגוע מרבו והתנתק ממנו ופסק מלשוחח עמו בדברי תורה. שיגר אליו מכתב ובו כתב בין היתר בזה"ל: "מה מאד הייתי רוצה שיהיה שורר השלום בינו לבין הרב. ואל יאמר ידידי כי חלילה אין ביננו שום פירוד ומחלוקת, חלילה. כי היפך השלום הוא פירוד ומחלוקת, ושלום אין כאן".

"והנה התורה נתנה לו עצה ודרך איך להסיר מעל לב זולתו כל טינה והתרחקות, והוא ע"י כח הדיבור. שמא יאמר שקשה הדבר. ודאי קשה הוא. אבל הלא עיקר בריאת האדם הוא זאת, לשבור ולהסיר הערלה מעל לבו... זו עבודתו, ובזה יעלה מעלה מעלה!"

לוותר כדי להרבות שלום...

בעיר ברעזא נהגו לומר בראש השנה לפני התקיעות, בנוסף לפרק "למנצח לבני קרח מזמור", גם את פרק פט בתהילים. כאשר הגיע הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל לכהן כרב בעיר זו, הודיע כי בתור מרא דאתרא הוא מבטל מנהג זה, שאין לו יסוד בראשונים, ולא מהלכים בקהילות ישראל. ועליהם להסתפק באמירת שבע פעמים "למנצח" כנהוג, וכל הרוצה לומר בכ"ז את פרק פט יוכל לקרוא אחר התפלה.

למחרת שמע את זקני העיר מתרעמים: "האחד בא לגור וישפוט שפט". רב צעיר מבטל מנהג המקובל בדינו מדורות... כששמע זאת רבי יצחק אלחנן וברצותו למנוע מחלוקת, ועוד בעצם ראש השנה, עמד וביטל רצונו מפניהם ופייסם, בהתנצלו כי לא ידע כי הוא מנהג עתיק הוא בעיר, וכך נשאר המנהג שם לומר מזמור פט כל השנים.

נוהג היה רבי יצחק אלחנן לומר מידי יום ביומו חמשה מזמורי תהלים לפי סדר הפרקים. ובהגיעו לפרק פט מידי פעם, היה נזכר את אשר קרהו והיה מספר את המעשה לפני באי ביתו ללמדם עד כמה צריך לוותר על רצונו כדי להרבות שלום בישראל.

תולדות יצחק

שלא ליהפך ל"רודף"...

פעם ניסה החזון איש ליישב הדורים בין שני רבנים שהסתבכו במחלוקת. סח לו אחד מהם שהוא חושש מאוד מפני רדיפותיו של בר הפלוגתא שלו שידו תקיפה ולכן עליו לפעול...

נתן בו החזון"א מבט חודר והעיר: "צריך מר להשמר מאוד, כי מרוב פחד שמא יהיה לנרדף, עלול הוא ליהפך לרודף... המרחק בין נרדף לרודף הוא כחוט השערה, ואפשר להתחלף בתפקידים בכהרף עין. ומשהתגבר הנרדף ונהפך לרודף, מאבד הוא בו ברגע זכויותיו הקודמות, בורא העולם נעמד אז לימין הנרדף החדש, אפילו הוא רשע..."

פאה"ד

למען השכנת שלום בית...

מעשה שהגיע לביתו של רבינו הגרא"מ שך זצ"ל, מכתב נאצה מאדם פלוני. הדברים שנכתבו שם היו כה מגונים ומכוערים עד שא"א היה לקוראם. זה היה מזעזע! הרב שך נטל את המכתב בנחת והצניעו בארון.

מספר ימים לאחר מכן, הגיעה לביתו אשה שבורה ורצוצה, שתארה בפניו את הבעיות שיש לה בשלום בית עם בעלה. האשר התמוגגה בדמעות שלישי, הרב שך ישב נרעש וכואב כששמע את כל דבריה.

כאשר סיימה האשה להשיח את לבה, קם הרב שך ממקומו, ניגש לארון והוציא את המכתב האמור. הוא הראה לאשה את תוכנו באומרו: "את רואה, גם אני סובל בעולם הזה ממקטרגים הקמים עלי בנאצות וגידופים, ולמרות הכל אני ממשיך לעבוד את בוראי. גם את צריכה להתנהג כך. ובס"ד תראי שהכל יסתדר".

האשה יצאה מביתו של הרב שך כשהיא מחוזקת. ואכן התברר שמאז חזרו השלום והשלוה לשרור בבית זה, אותו מכתב שהציג הרב שך בפני האשה ברגע הנכון, עשה את שלו.

הלמות עמלים

המצער את חברו עליו לפייסו ולבקש סליחתו!

נלמד מהפסוק: "ויאמרו חטאנו כי דיברנו בה' ובך התפלל אל ה'... ויתפלל משה בעד העם" (פרק כא-ז)

וכתב רש"י: מכאן למי שמבקשים ממנו מחילה שלא היא אכזרי מלמחול. ואמרו חז"ל במדרש: "ידעו שדברו במשה ונשתטחו לפניו ואמרו התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש – "ויתפלל" – להודיע ענוותנותו של משה שלא נשתהה לבקש עליהם רחמים, ולהודיע כח התשובה, כיון שאמרו חטאנו מיד נתרצה להם שלא הוחל נעשה אכזרי. וכן הוא אומר "ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך".

כתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים-כג): אבל עבירות שבין אדם לחברו, כגון חובל או מקלל או גוזל כיוצא בו, אינו נמחל לעולם עד שיתן לו מה שהוא חייב וירצהו. אעפ"י שהחזיר ממון שהוא חייב לו, צריך לרצות ולבקש ממנו שימחל לו. ואפילו לא הקניט את חברו אלא בדברים, צריך לפייסו ולהתחנן לפניו עד שימחל לו.

את הדין הזה שאף שנתן, עדיין אינו נמחל לו עד שיפייסו ויבקש ממנו מחילה, למדו חז"ל במשנה (ב"ק צב.) מהפסוק "ועתה השב אשת האיש"... עוד אמרו שם: ומנין שאם לא מחל לו שהוא אכזרי שנאמר "ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך".

והקשה הפני יהושע (שם): הרי משמע מהמשנה שלאחר שביקש מחילה יצא ידי חובה לגמרי, ואם כן, מדוע הוצרך אברהם להוסיף ולהתפלל לרפואת אבימלך, הלא אחרי שביקש מחילתו ונתרצה לו, עשה בזה כל המוטל עליו, והיה ראוי להרפא גם ללא תפלת אברהם?

ותירץ הפני יהושע, שאף כי אמנם היה ראוי להתרפא גם ללא תפלת אברהם, אעפ"י כ הוצרכה תפלת אברהם כדי להראות לרבים שאברהם מחל לו, שידעו כי חיוב הוא מעיקר הדין למחול.

אכן, אפשר גם לתרץ בפשטות, שבכל עבירות שבין אדם לחברו יש גם פגם בין אדם למקום, וצריך כפרה לצאת ידי שמים. לפיכך הוצרך אברהם להתפלל. וכן מבואר מדברי הים של שלמה (יבמות פ"ח סימן כז) שיש ללמוד זאת מהנהגתו של דוד המלך כשפייס את הגבעונים ממה שעשה להם שאלו.

וכך כתב הים של שלמה: "מכל מקום אין הקב"ה מכפר כל כך אלא כשיתפלל המוחל עצמו עליו. ועל כן ראוי מי שמדקדק בדבר ויראת ה' על פניו ועשה לחברו ומפייסו, יבקש ממנו שיתפלל עליו, והמוחל גופו מצוה רבה שיעשה לו רצונו. וכך מצונו באברהם "ויתפלל אברהם על אבימלך". עכ"ל.

נתעוררה שאלה מעניינת מתוך מעשה שהיה, באדם שהוציא שטר חוב על חברו ותבע אותו בסכום הכתוב בשטר, אך הנתבע ניסה להתחמק מחובו בטענות שונות ומשונות, עד שהתובע כעס עליו כעס גדול, ומתוך כעסו הכריז התובע שלוש פעמים: "אני מוחל לך על כל החוב ואיני מבקש אפילו פרוטה אחת והוא לך השטר והנך רשאי לקרועו כרצונך".

ואולם אחרי כמה ימים חזר התובע לתבע את חובו בטענה שמחילתו היתה מחמת הכעס ולא מחל בלב שלם. ועתה השאלה היא נדון את המחילה הזו, האם נחשבת כמחילה באונס ולא הוי מחילה, או שהחוב מחול?

בשו"ת רע"א (חור"מ סי' ה) דן בשאלה זו, ולדעתו נחשב שהתובע מחל על החוב ואין בטענותיו כלום. כיון שאמר בפירוש שמוחל ואף אחד לא כפה אותו להגיד כן. ואמנם מצונו פלוגתא בנידון זה האם מחילה כעס נחשבת מחילה או לא. (עיין בשו"ת חתם סופר חור"מ סימן קל).

"אנא, מחול לי..."

יהודי ירושלמי (מהדור הקודם) שנזדמן פעם לחברו, סיפר: "היה זה בחול המועד סוכות, התפללתי שם תפלת שחרית וכשהקיפו עם הלולב והאתרוג, ניגש אלי הגאון רבי חיים הזקיהו מדיני זצ"ל (בעל השדי חמד) ורמז לי משהו ולא הבנתי כוונתו. הוא הגיש לי בתרעומת קלה את לולבו ואתרוגו. לקחתים מידו ועדיין לא הבנתי מה חפצו. או- אז הוציא משקפיו מנרתיקם והרכיבם לעיניו כשהוא מביט בי. הבנת: היה עלי לקחת מידו את הלולב כדי שיוכל להוציא משקפיו.

לאחר התפלה ניגש אלי עם שמשו ועם אחד מתלמידיו ולתדהמתי אמר לי: "הריני מבקש מחילה ממך לפני שני עדים כדן, בלי משקפים חשבתי אותך בטעות למשמשי אליהו (שלא הגיע באותו יום) ולכן התרעמתי עלך שאינך מסייע בידי. אנא מחל לי..."

עפ"י אורות ממזרח

"כדאי לי למחול לו מיד..."

אירע פעם שאדם הכעיס מאד את כ"ק האדמו"ר רבי יעקב דוד מאמשינוב זצ"ל. ואולם האדמו"ר בגדלות נפשו הבלוג והכריז מיד כי הוא מוחל לו בלב שלם. לתמיהת מקורביו על כך, נימק להם בדברים הבאים:

"תארו לכם שהייתי מקפיד וכוועס על אדם זה ואף משיב לו כמדתי, שמא מאוחר יותר היו מתעוררים בי רגשי חרטה, מדוע עשיתי כך לאיש זה, אולי באמת הצדק עמו ולא עמי. ואני אצטרך לחפשו ולבקש ממנו מחילה. ופעמים לא אוכל למוצאו כי יסע הלה למרחקים, וכיצד אשיגו לבקש שימחל לי."

"ואולם אם אמחול לו מיד, אף שיתכן כי על פי דין איני מחוייב למחול לו, ואפילו אם אחטא בזה, הרי חטאתי להש"ת בלבד, והש"ת מלא כל הארץ כבודו וכבודו מלא עולם, ואם כן אוכל לבקש ממנו מחילה בכל מקום ובכל זמן על מה שחטאתי כנגדו בזה שמחלתי לאיש שלא הייתי צריך למחול לו..."

עפ"י "שיח שרפי קודש"

מחילה בפה...

סיפר הגר"א מן שליט"א: "צילצל אלי יהודי מבורו פארק שילדו בן העשר נטרפה דעתו לפתע, רח"ל. הרופאים טענו שאינם מכירים תופעה כזו. הוא התחנן ואמר: "עשיתי חשבון נפש ממה זה יכול לקרות, ונזכרתי שאני כמלמד תלמידים צעירים ביקשתי לעודדם ואמרתי ש"לא צריך להיות בעל כשרונות כדי לגדול ולהיות גדול הדור, הנה רבי חיים קניבסקי שלא היה כשרוני והיה לגדול הדור: אולי אין זה דרך ארץ לדבר כך ולכן נענשתי..." הוא התחנן שאבקש בשמו מחילה מרבי חיים... ביקשתי שישלח לי בפקס את פרטי המעשה במדוייק ושלח לי.

למחרת הקראתי בפני רבי חיים את הפקס. רבי חיים צחק מאוד ואמר: "יש לי ספר מאבא (הסטייפלער) ששם כתוב שהחז"א היה בעל כשרון חלש בצעירותו, ואבא הגיה בצד: "זהו שקר הוצאת שם רע". והוסיף רבי חיים: "האיש הוא טעה לצד ימין, כי החז"א היה בעל כשרון, ואילו האיש מאמריקה טעה לצד שמאל, שגם היום אין אני בעל כשרון... וא"כ אין לי על מה למחול..." ובירכו.

למחרת נכנסתי אצל הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל וסיפרתי לו את שאירע אתמול עם רבי חיים. אמר לי רבי מיכל יהודה: "בטח הוא צריך מחילה, שכן רבי חיים למד אצלי והיה בעל כשרון וכולם אהבוהו". והסכים רבי מיכל יהודה שעל רבי חיים להוציא מהפה שמוחל לאותו אדם.

למחרת נכנסתי שוב לרבי חיים וסיפרתי לו מה אמר רבי מיכל יהודה אודותי, ועוד לפני שסיימתי, קלט כוונתי והפסיק אותי באומרו בפה: "אני מוחל לאותו אדם במחילה גמורה..." מחמת יראת הכבוד לרבי מיכל יהודה, הבין שזו כוונתו ועשה כן לפני שהתבקש.

להפתעתי, צילצל אלי האבא מבורו פארק ובישר לי שבאותו היום הילד נהיה בריא והרופאים משתאים ולא מבינים כיצד חלה וכיצד הבריא.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

יש אור בקצה המנהרה! / הרב נפתלי וינברג

מורי ורבותי היקרים והנכבדים:

הרשו לי לשתף אתכם ברגע קטן שהתרחש אצלי לפני 27 שנה, ואשר מאז הפכתי ל"עוסק בצרכי ציבור" ומשתדל שזה יהיה גם "באמונה"...

ביום רגיל לגמרי צעדתי ברחוב, פגש אותי אדם "במקרה", שוחחנו במשך כמה דקות ספורות בלבד, וכך בעצם הוקם "מכון אהבת אמת", "עלון איש לרעהו", תוכנית חוברות הלימוד וכו'. יצאנו לדרך... מאז אני משתדל לפעול ולהפעיל בתחום שבין אדם לחבירו.

* * *

לפני שניגש לנושא החשוב הבא, חובה לחדד נקודה. הגישה התורנית הבריאה היא שְׂבִיחִים יש תמיד לראות את האור, ולא את החושך. להתמקד בחיובי ולא בשלילי. אמנם, כאשר נשאף לתקן עולם במלכות שכי, תהא זו תמימות יתרה לטעון שהכל טוב ויפה. גישה דמיונית זו תביא אותנו למסקנה שאין צורך לשנות כלום,

ולא היא!

כדי לרפא פצע רציני צריך להתעסק איתו ועם המוגלה שלו. זה לא נוה, גם לא נעים, אבל בלי שתבין את עומק הבעיה, לא תמצא את הדרך לריפוי!

כאשר נתבונן בעומק הפצע של מצבנו נגיע למסקנה ברורה: האנוכיות אוכלת בכל חלקה טובה. הכינויים לתופעה רבים, אגואיזם, אינטרסים וכו' אך התוצאה אחת, אנשים רבים מוגבלים - במודע או בתת מודע - במחשבה אחת: "מה יצא לי מזה".... זו לא מידה יהודית. זה נדבק בנו כתוצאה משנים ארוכות של גלות בין הגויים, אבל זה כבר נדבק בנו חזק. חזק מדי.

תעברו על רוב סוגי הבעיות עימם אנו מתמודדים, ותגלו שהאנוכיות היא הרעה החולה שניצבת במרכזן. כך זה בשידוכים, שלום-בית, בכלכלה ובפוליטיקה (אוטוטו כאוס חדש של בחירות...)

האם ניתן לשכוח ממצואות של רבבות(!) בחורים ונערות בעולם היהודי כולו שלא מצליחים להתארס? והאם נתעלם מהעלייה באחוזי הגירושין רח"ל?

גם החינוך החרדי לא נמלט מכך. קשה לי מאוד לכתוב את זה, אבל אני מצוי בתחום מזה עשרות שנים. קשור עם מנהלים, מפקחים ומחנכים רבים והם מודים בפה מלא שזה המצב. הם זורמים עם המציאות העגומה, משום שהם לבדם חסרי-אונים לשנות הכל.

רשימת הבעיות ארוכה למדי, אך דומה שְׂדֵי במה שכבר הזכרנו כדי לעורר אותנו להודות שאנו סובלים מבעיה עמוקה - כזו שלא קל להיפטר ממנה.

* * *

הרעיון הבא נכתב לאחר התייעצות עם מומחים, משפיעים ואנשי ציבור. הבשורה היא שְׂיִשְׁנָה דרך שתוכל לגרום למהפך לטובה במצב. רבותי! יש אור בקצה המנהרה, אך בתנאי שנתאזר בכוחות לצעוד עד קצה המנהרה... יקח זמן לנצח - אבל זה יקרה!

המטרה היא לשנות את החשיבה, את המושכל-ראשון, מְגִישָה אגואיסטית לגישה אחרת. הדרך להגיע לכך היא באמצעות שינון שוב ושוב של משפט קליט אשר מוביל אותנו ליישום. עצם הרעיון כבר מבואר בספרי המוסר, ובעולם של תקשורת-המונים הוא מאוד מצוי, משפיע ומקובל. לשיטה הזו יש "קבלות" בדמות חברות שמגלגלות דרכו מיליארדים, ואין כל סיבה שלא ניישם אותה לעבודת השם.

בוא ניקח משפט כמו "מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך". כאשר המשפט הזה יהיה תלוי במקום בולט בכל בית, בית-ספר, בנין, מוסד, עיתונים, עלונים, שלטי-רחוב, הוא יחלחל בסופו של דבר לעומק הנפש וישפיע!

לא. זה לא יקרה ביום אחד. מדובר בתהליך מתמשך, אך הולך ומתעצם, עד שהוא יחדור למוח, ללב ולדם של כולנו. הגישה תלך ותשתנה, ומתוך כך גם המעשים ילכו וישתנו. תסמכו על עם-ישראל שברגע שהקמפיין רק יתחיל, כל אחד כבר ימצא לעצמו את הדרך כיצד להעצים בנפשו את ההשפעה. אחד יקפיד להוסיף את המשפט מידי בוקר לאחר 'מודה אני', והשני לפני 'קריאת שמע שעל המיטה'...

כך או כך כולם יתחילו לחיות את הנושא מחדש!

הרגל נעשה טבע - נתרגל כולנו לומר "מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך" - ובשם השם נעשה ונצליח.

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**